

Zorgpad post-COVID: van 'enorm pionieren' naar volwassenheid

Het Nijmeegse zorgpad post-COVID haalde vorig jaar het NOS-journaal en tal van andere media. Minister Kuipers van VWS prees het initiatief zelfs als een voorbeeld van slim georganiseerde zorg. Dankzij de actieve begeleiding door casemanagers ontvangen patiënten de juiste zorg op de juiste plek, stelde hij, ongetwijfeld met het Integraal Zorgakkoord in het achterhoofd. Ondertussen klinken intern ook bezorgde geluiden: 'Zonder structurele financiering kan dit project niet volwassen worden'. **Wat kunnen we leren van dit transmurale paradepaardje?**

*Petra Koning-Boezeman
bedrijfsleider Longziekten,
Radboudumc*

A man with grey hair and a beard, wearing a blue button-down shirt and blue jeans, is pulling a thick white rope over his shoulder. He is smiling and looking towards the camera. The background is a blurred blue sky and water.

Joris Botman
fysiotherapeut en
CFN-voorzitter

Binnen het zorgpad post-COVID ondersteunen en begeleiden eerstelijns casemanagers gedurende maximaal een halfjaar mensen met langdurige COVID-klachten. Tot 1 juni 2022 bezochten deze patiënten nazorgpoli's binnen de ziekenhuizen. Maar waren ze daar wel op hun plek? Het inzicht ontstond dat deze zorg beter dichterbij de patiënt kon plaatsvinden, in de eerste lijn. Voor het Radboudumc, CWZ, NEO Huisartsenzorg en de Coöperatie Fysiotherapeuten Nijmegen (CFN) reden om met steun van zorgverzekeraars VGZ en CZ een nieuw, transmurale zorgpad te creëren. Anderhalf jaar later

‘Cruciaal voor succes is dat alle partijen er alles aan doen om het project te laten slagen’

blijken de samenwerkingspartners nog altijd enthousiast. ‘Dit is op allerlei manieren een prima aanpak’, stelt fysiotherapeut en CFN-voorzitter Joris Botman. ‘Het project voldoet aan onze verwachtingen. Allereerst, de patiënten voelen zich gehoord en begrepen en geven deze zorg hoge waarderingcijfers. De ziekenhuizen zien dan ook nauwelijks nog post-COVID-patiënten. Daarnaast weten alle partijen elkaar uitstekend te vinden en nemen ze hun verantwoordelijkheid. CWZ sprong bijvoorbeeld in toen er nieuwe huisvesting nodig was en het Radboudumc nam de bijscholing van de casemanagers voor zijn rekening.’

‘Als casemanager zorg ik voor overzicht en houvast’

Fysiotherapeut Ryan van Baal sprong vorig jaar juni in het diepe door aan de slag te gaan als casemanager voor post-COVID-patiënten.

‘Ik wist aardig goed waar ik aan begon. Omdat ik onder meer gespecialiseerd ben in fysiotherapie bij longklachten behandelde ik al regelmatig post-COVID-patiënten. Daarnaast ben ik samen met twee collega-casemanagers bijgeschoold door de

ben voor deze patiënten? Ik zie mijzelf eerder als een overkoepelende paraplu. Het leven van deze mensen staat totaal op z’n kop. Zonder deskundige ondersteuning gaan ze vaak wanhopig op zoek naar zorg en hulp. Eén van mijn patiënten liep bij zeven behandelaars tegelijk en kreeg

deels tegenstrijdige adviezen mee. Ik heb ze alle zeven bij elkaar geroepen voor interprofessioneel overleg. Na het wegstrepen van overlap en afstemming over een gefaseerde aanpak, bleven er drie over. Ik informeer,

creëer overzicht en help desgewenst bij het maken van keuzes. Ik hoor terug dat patiënten zich gezien en gesteund voelen door mijn inbreng. Eén vrouw kwam binnen met allerlei fysieke klachten en ernstige geheugenproblemen. We stelden een behandelplan op om stap voor stap alle ziektesymptomen aan te pakken. Ze was enorm gemotiveerd en leefde elk advies nauwgezet na. Na drie maanden waren alle klachten weg. Uit dankbaarheid omhelsde ze mij. Niet helemaal de bedoeling, maar ik begrijp het wel.’

‘Eén patiënt liep bij zeven behandelaars tegelijk en kreeg tegenstrijdige adviezen mee’

specialisten uit het ziekenhuis die de nazorgpoli hebben opgericht.

Post-COVID heeft veel impact op de patiënten, zowel praktisch als mentaal. Ik krijg ook vragen als “Kom ik nu in de WIA?”. Mijn twee collega-casemanagers en ik zijn vervolgens vanuit C-support (stichting die mensen met langdurige coronaklachten ondersteunt en adviseert) bijgepraat over arbeidsongeschiktheidsregelingen. Ik ben erg tevreden over de ondersteuning vanuit CFN, CWZ, NEO en Radboudumc. Iedereen is enorm betrokken. Of ik de “spin in het zorgweb”

PIONIEREN

‘Met dit zorgpad hebben we goud in handen’, steekt ook Petra Koning-Boezeman de loftrumpet. Als bedrijfsleider Longziekten van het Radboudumc herinnert ze zich de toestroom van post-COVID patiënten naar het ziekenhuis. Petra Koning-Boezeman: ‘We wilden deze zorg anders organiseren en werden het met de andere zorgaanbieders in onze regio relatief snel eens over de inhoud van een nieuw, gezamenlijk zorgpad. Maar na de inhoud begint het pionieren. Wie

‘Iedereen voelt zich even verantwoordelijk voor het oplossen van problemen’

neemt verantwoordelijkheid voor huisvesting, ict, financiën, juridische kwesties, enzovoorts? Cruciaal voor succes is dat alle partijen er alles aan doen om het project te laten slagen, juist waar het dergelijke randvoorwaarden betreft. Dat vereist onderling vertrouwen, elkaar wat gunnen en verantwoordelijkheid nemen als zich een probleem aandient. Dat lukt nu al anderhalf jaar en daar mogen we trots op zijn.’

Miriam Kop
projectleider

‘Zonder borging en reguliere financiële middelen wordt dit project niet volwassen’

‘In mijn achttienjarige loopbaan als projectleider kwam ik zelden zoveel bevestiging tegen’, vult projectleider Miriam Kop aan. ‘Alle betrokkenen willen dat dit slaagt. Die gedrevenheid is ook een belangrijke succesfactor. Net als de ingebrachte organisatorische en innovatieve kennis vanuit het Radboudumc Health Innovation Labs, dat al vroeg bij de inrichting van dit zorgpad werd betrokken.’

HAUSSE AAN AANMELDINGEN

De uitgebreide media-aandacht voor het post-COVID-zorgpad zorgde in de zomer van 2022 voor een hausse aan aanmeldingen, vertelt Miriam Kop. ‘Best spannend voor de casemanagers, die direct vol aan de bak moesten. Gelukkig hadden ze alle drie als fysiotherapeut al ervaring met de patiëntengroep. Al samenwerkend met het projectteam en zorgverleners uit alle lijnen kunnen ze voor de patiënten het verschil maken.’ Petra Koning-Boezeman wijst daarbij op gelijkwaardigheid: ‘Binnen dit project zijn alle partijen volledig gelijkwaardig aan elkaar en doen alle betrokkenen vanaf het begin mee bij alles wat er speelt. Er ontstaan zelden strubbelingen, want iedereen voelt zich even verantwoordelijk voor het oplossen van problemen. Ook als een kwestie buiten het eigen domein valt.’

Inmiddels is wetenschappelijk onderzoek gestart naar onder meer de gezondheidsuitkomsten en

1 op de 8

Nederlandse coronapatiënten kreeg naderhand long-COVID

bron: Radboudumc en UMC Groningen, 2022

In totaal kregen circa **1,3 miljoen** Nederlanders long-COVID. De overgrote meerderheid herstelt, maar circa **90.000** mensen komen (nog) niet van hun klachten af

bron: MIT-rapport juni 2023

de effectiviteit en betaalbaarheid van het post-COVID-zorgpad. De verwachting is dat positieve onderzoeksresultaten structurele financiering dichterbij brengen. Op dit moment is het project nog afhankelijk van subsidies. ‘Binnen de eerste lijn ontbreekt bijvoorbeeld een “betaaltitel” voor de rol van casemanager’, zegt Joris Botman. ‘Samen met de zorgverzekeraars zoeken we naar oplossingen. Zonder borging en reguliere financiële middelen wordt dit project niet volwassen.’

PROFESSIONALISEREN

Intussen kijken de zorgpartners al naar de toekomst. ‘Zodra er structurele financiering komt, kun je deze aanpak verbreden naar andere post-infectieuze ziektebeelden’, stelt Miriam Kop. Wel moet de eerste lijn daarvoor organisatorisch worden versterkt, vindt ze. Joris Botman is het daarmee eens: ‘Gelukkig stappen de tweede en derde lijn steeds actief in om zaken geregeld te krijgen, maar wil je dit project bijvoorbeeld landelijk uitrollen, versterk dan de eerste lijn. Casemanagement kunnen we niet “ernaast” doen en er zijn ook middelen nodig voor kwaliteitsverbetering en onderzoek. In 2022 was het zo dat alles wat je deed voor deze patiënten beter was dan niets doen. Die fase is voorbij, we weten nu beter wat werkt. Ik hoop dat we snel de middelen krijgen om dit zorgpad te professionaliseren.’ ●